Lietas Nr. C771821124
C-08510-25/100
ECLI:LV:RPT:2025:0925.C771821124.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā /Datums J/

Rīgas pilsētas tiesa šādā sastāvā

tiesnese Inga Pētersone

ar tiesas sēdes sekretāri /Persona D/,

piedaloties pieteicējas Finanšu ministrijas pārstāves valsts akciju sabiedrības "Valsts nekustamie īpašumi" pilnvarotai pārstāvei /Persona C/, ieinteresētās personas Ventspils novada pašvaldības pilnvarotajam pārstāvim /Persona B/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu Finanšu ministrijas pārstāves /Nosaukums A/ pieteikumā par juridiskā fakta konstatēšanu ar ieinteresētajām personām Ventspils novada pašvaldību un /Persona A/.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicējas Finanšu ministrijas pārstāve valsts akciju sabiedrības "Valsts nekustamie īpašumi" /Datums I/ iesniedza Rīgas pilsētas tiesā pieteikumu par juridiska fakta konstatēšanu ar ieinteresētajām personām Ventspils novada pašvaldību un /Persona A/.

Pieteikums pamatots ar šādiem apstākļiem.

[1.1] Uz Latvijas valsts vārda Finanšu ministrijas personā nostiprinātas īpašuma tiesības uz 1/3 domājamo daļu no zemes gabala /Adrese B/, kadastra Nr. /Adrese I/.

[1.2] Uz ieinteresētās personas /Persona A/ vārda reģistrētas īpašuma tiesības uz 2/3 domājamajām daļām no zemes gabala /Adrese B/, kadastra Nr. /Adrese I/.

[1.3] Saskaņā ar Valsts zemes dienesta Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas datiem uz zemes gabala atrodas dārza māja ar būves kadastra apzīmējumu Nr. /Adrese G/, saimniecības ēka ar būves kadastra apzīmējumu Nr. /Adrese F/, saimniecības ēka ar būves kadastra apzīmējumu Nr. /Adrese E/, siltumnīca ar būves kadastra apzīmējumu Nr. /Adrese D/ un saimniecības ēka ar būves kadastra apzīmējumu Nr. /Adrese C/.

[1.4] Būves reģistrētas kadastra informācijas sistēmā ar būvju piederības statusu - pirmsreģistrētas apvidū esošas būves. Ventspils novada pašvaldības rīcībā nav nekādu dokumentu, kas apliecinātu, ka ēkas ir reģistrētas kā patstāvīgs īpašuma objekts un pašvaldība nav administrējusi un iekasējusi nodokli par būvēm.

[1.5] Būves nav patstāvīgs īpašuma objekts un atrodas uz valsts zemes, līdz ar to tās varētu tikt nodotas Finanšu ministrijas valdījumā un valsts akciju sabiedrības "Valsts nekustamie īpašumi" pārvaldīšanā.

[1.6] Pieteikums pamatots ar Civillikuma 930. pantu, likuma "Par atjaunotā Latvijas Republikas /Datums H/ Civillikuma ievada, mantojuma tiesību un lietu tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un piemērošanas kārtību" 14.

panta ceturto un piekto daļu, Ministru kabineta /Datums G/ noteikumu Nr.1354 „Kārtība, kādā veicama valstij piekritīgās mantas uzskaite, novērtēšana, realizācija, nodošana bez maksas, iznīcināšana un realizācijas ieņēmumu ieskaitīšana valsts budžetā” 4. un 32.3. punktu.

[1.7] Pieteikumā lūgts konstatēt juridisku faktu, ka būves ar kadastra apzīmējumiem Nr. /Adrese G/, /Adrese F/, /Adrese E/, /Adrese D/ un /Adrese C/, kas atrodas uz zemes gabala /Adrese B/, kadastra Nr. /Adrese I/, ir bezīpašnieka lieta, kas piekrīt valstij.

[2] Rīgas pilsētas tiesā /Datums F/ saņemti ieinteresētās personas Ventspils novada pašvaldības paskaidrojumi, kur norādīts, ka pieteikums ir pamatots un apmierināms.

[2.1] Uz citām personām piederošā zemesgabala atrodas būves, kuru īpašumtiesības nav koroborētas zemesgrāmatā – būves ar kadastra apzīmējumiem /Adrese G/, /Adrese F/, /Adrese E/, /Adrese D/ un /Adrese C/.

[2.2] Uz zemes gabala esošās ēkas nav reģistrētas kā patstāvīgs nekustamo īpašumu objekts un nav ziņu par būvju īpašnieku (tiesisko valdītāju), līdz ar ko netika veikts nekustamā īpašuma nodokļa aprēķins par būvju sastāvā ietilpstošām ēkām.

[2.3] Būvju nenoskaidrotās piederības dēļ nav iespējama nekustamā īpašuma sakārtošana, un citādā veidā, kā vien ar tiesas spriedumu, īpašumtiesību jautājuma risināšana nav iespējama. Būvju īpašumtiesību fakta konstatēšana ir nepieciešama, lai Latvijas valstij būtu tiesības nostiprināt īpašuma tiesības zemesgrāmatā uz valstij piekrītošām bezīpašnieka lietām, tādējādi, nodrošinot mantas apsaimniekošanu.

[2.4] Pašvaldība nav saņēmusi citus prasījumus attiecībā uz būvēm vai pieteikumus saistībā ar to lietošanu, privatizāciju, atsavināšanu, mantošanu, kā arī nav zināmas nekādas citu personu tiesības vai lietu tiesiskas prasības par šo ēku īpašumu (valdījumu), vai uz kuru pamata zemes reformas procesā tā būtu bijusi piekritīga un ierakstāma zemesgrāmatā uz Ventspils novada pašvaldības vārda.

[3] Rīgas pilsētas tiesā /Datums E/ saņemti ieinteresētās personas /Persona A/ paskaidrojumi, kur norādīts, ka ieinteresētā persona pieteikumu atzīt pilnībā, saglabājot īpašuma tiesības uz 2/3 domājamajām daļām no nekustamā īpašuma ar kadastra numuru /Adrese I/.

[4] Pieteikums izskatīts pēc būtības tiesas sēdē /Datums D/.

[4.1] Pieteicējas Finanšu ministrijas pārstāves valsts akciju sabiedrības “Valsts nekustamie īpašumi” pilnvarotā pārstāve /Persona C/ uzturēja pieteikumu saskaņā ar tajā norādītajiem argumentiem.

[4.2] Izinteresētās personas Ventspils novada pašvaldības pilnvarotais pārstāvis /Persona B/ pieteikumu atzina saskaņā ar tajā norādītajiem argumentiem. Iesniedza un nolasīja paskaidrojumus Civilprocesa likuma 166. pantā noteiktajā kārtībā.

[4.3] Ieinteresētā /Persona A/ uz tiesas sēdi nebija ieradies.

Rīgas pilsētas tiesā /Datums C/ saņemtajā iesniegumā /Persona A/ lūdzis pieteikumu izskatīt /Persona A/ prombūtnē.

Tādējādi, nekonstatējot Civilprocesa likuma 209. pantā noteiktos apstākļus lietas izskatīšanas atlikšanai, tiesa atzīst par iespējamu pieteikumu izskatīt bez ieinteresētās personas /Persona A/ klātbūtnes.

Motīvu daļa

[4] Noklausoties pieteicējas pārstāves un ieinteresētās personas Ventspils novada pašvaldības pārstāvja paskaidrojumus, pārbaudot civillietas materiālus, tiesa atzīst, ka pieteikums ir pamatots un apmierināms.

[5] Civilprocesa likuma 288. panta pirmā daļa noteic, ka tiesa izskata lietas par tādu faktu konstatēšanu, no kuriem atkarīga fizisko un juridisko personu mantisko un nemantisko tiesību rašanās, grozīšanās vai izbeigšanās.

Civilprocesa likuma 288. panta trešā daļa noteic, ka tiesa konstatē arī citus faktus, t.i., bez tiem, kas minēti šīs tiesību normas otrajā daļā, kuriem ir juridiska nozīme, ja spēkā esošie normatīvie akti neparedz citādu kārtību to konstatēšanai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 289. pantu, tiesa konstatē juridiskos faktus tikai tad, ja iesniedzējam nav iespējams citādā kārtībā saņemt attiecīgos dokumentus, kas apstiprina šos faktus, vai ja šie dokumenti nozaudēti, nozagti vai iznīcināti un zudusi iespēja tos atjaunot.

[5.1] No Kurzemes rajona tiesas Tārgales pagasta zemesgrāmatas nodalījuma /Numurs A// redzams, ka Latvijas valstij Finanšu ministrijas personā nostiprinātas īpašuma tiesības uz 1/3 domājamo daļu no nekustamā īpašuma /Adrese B/, kadastra Nr. /Adrese I/, kas sastāv no zemes gabala 612 m^2 platībā. Uz zemes gabala atrodas nepabeigta ēka.

[5.2] Saskaņā ar Valsts zemes dienesta Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas datiem uz nekustamā īpašuma /Adrese H/ , kadastra numurs /Adrese A/, zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /Adrese A/ pirmsreģistrētas apvidū esošās būves ar kadastra apzīmējumiem /Adrese G/ (dārza māja), /Adrese F/ (saimniecības ēka), /Adrese E/ (saimniecības ēka), /Adrese D/ (siltumnīca) un /Adrese C/ (saimniecības ēka) nav reģistrētas kā patstāvīgi īpašuma objekti.

[5.3] No Kurzemes rajona tiesas /Datums B/ vēstules Nr. 1-5-1290 izriet, ka būves ar kadastra apzīmējumiem Nr. /Adrese G/, /Adrese F/, /Adrese E/, /Adrese D/ un /Adrese C/ nav reģistrētas zemesgrāmatā kā patstāvīgi īpašuma objekti.

[5.4] Saskaņā ar Ventspils novada pašvaldības /Datums A/ izziņā Nr. 1.2-4/IZ2798 norādīto, pēc pašvaldības Nekustamā īpašuma nodokļu administrēšanas sistēmas datiem būves ar kadastra apzīmējumiem /Adrese G/, /Adrese F/, /Adrese E/, /Adrese D/ un /Adrese C/ reģistrētas kadastra informācijas sistēmā ar būvju piederības statusu - pirmsreģistrētas apvidū esošas būves. Ēkas nav reģistrētas kā patstāvīgs īpašuma objekts un pašvaldība nav administrējusi un iekasējusi nodokli par būvēm.

[5.5] Civillikuma 930. pants noteic, ka ar piegūšanu var iegūt par īpašumu tikai bezīpašnieka lietas, bet vienīgi tajā gadījumā, kad ar lietas varā ņemšanu tieši saistīts nodoms iegūt to par īpašumu. Piezīme: Nekustamas bezīpašnieka lietas piekrīt valstij.

[5.6] Tiesa konstatē, ka pieteikuma iesniegšanas un izskatīšanas brīdī īpašuma tiesības uz būvēm ar kadastra apzīmējumiem /Adrese G/, /Adrese F/, /Adrese E/, /Adrese D/ un /Adrese C/, kas atrodas uz pieteicējai piederošā zemes gabala /Adrese B/, nav nostiprinātas nevienai personai un šāds īpašums saskaņā ar Civillikuma 930. pantu atzīstams par bezīpašnieka lietu un ir piekritīgs valstij. Likumā noteiktos gadījumos nekustamas bezīpašnieka lietas piekrīt pašvaldībai.

[5.7] Līdz ar to tiesa atzīst, ka ir iestājušies Civilprocesa likuma 288. panta un 289. panta nosacījumi, kas dod pamatu tiesai konstatēt juridisku faktu.

[5.8] Tā kā būve atrodas uz Latvijas valstij Finanšu ministrijas personā piederoša zemes gabala, saskaņā ar likuma “Par nekustamā īpašuma ierakstīšanu zemesgrāmatās” 36. panta otro daļu un likuma “Par valsts un pašvaldību zemes īpašuma tiesībām un to nostiprināšanu zemesgrāmatās” 8. panta sesto daļu būves kā bezīpašnieka lietas ir piekritīgas valstij Finanšu ministrijas personā.

[5.9] Tiesa atzīst, ka no fakta, ko lūdz konstatēt pieteicēja, ir atkarīga valsts mantisko tiesību rašanās, fakta konstatēšana ir nepieciešama, lai pieteicējai būtu tiesības nostiprināt īpašuma tiesības zemesgrāmatā uz valstij piekrītošo bezīpašnieka lietu, bet bez šāda nolēmuma pieteicējai nav iespējams pierādīt mantas piekritību valstij.

[5.10] Juridiskais fakts konstatēts valsts īpašuma tiesību nostiprināšanai zemesgrāmatā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 189.-193., 199., 292. pantu, tiesa

nosprieda

apmierināt Finanšu ministrijas pārstāves valsts akciju sabiedrības “Valsts nekustamie īpašumi” pieteikumu par juridiskā fakta konstatēšanu ar ieinteresētajām personām Ventspils novada pašvaldību un /Persona A/.

Konstatēt juridisko faktu, ka būves ar kadastra apzīmējumiem /Adrese G/, /Adrese F/, /Adrese E/, /Adrese D/ un /Adrese C/, kas atrodas uz zemes gabala /Adrese B/, kadastra Nr. /Adrese A/,ir bezīpašnieka lietas un piekrīt Latvijas valstij Finanšu ministrijas personā.

Juridiskais fakts konstatēts īpašuma tiesību nostiprināšanai zemesgrāmatā Latvijas Republikai Finanšu ministrijas personā.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā 20 dienu laikā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas tiesā.

Tiesnese Inga Pētersone